

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-50812196

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 april 2026

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2026/321

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat riktlinje för barnsäkerhet till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

Förskoleförvaltningen har reviderat Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor (hädanefter Säker förskola).

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola ska stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor. Målgrupperna för riktlinjerna är främst nämnder med ansvar för förskolefrågor och tillhörande förvaltningar, skolchefer samt rektorer. Även enskilda huvudmän kan använda dokumentet som ett stöd i sitt arbete.

Sammantaget föreslår förskoleförvaltningen i Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor att följande åtta handlingsplaner ersätts med rutiner för förskolorna:

- barn som far illa i hemmet
- barn som försvinner under pågående verksamhet
- brand
- brott mot barn i verksamheten
- dödsfall
- incidenter vid övergångar mellan förskola och hem
- sjukdomstillstånd och olycksfall
- sekretesshantering.

Och att de under 2026 ska publicera fyra vägledningar, som ska vara styrande och stödjande i stadsdelsnämndernas arbete med att ta fram rutiner inom följande säkerhetsområden:

- barn som far illa
- brott mot barn i verksamheten
- diskriminering och kränkande behandling
- sekretesshantering

Södermalms stadsdelsförvaltningen ser positivt på förslaget till reviderad riktlinje för barnsäkerhet då den kommer stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete.

Förvaltningen anser att förslaget skapar ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet, och som blir mer praktiskt tillämpligt för verksamheterna.

Förvaltningen föreslår att avsnittet *Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet* flyttas till rubriken *Vägledning*. Detta för att avsnittet *Säkerhetsområden* då blir tydligare.

Förvaltningen anser att de fyra säkerhetsområdena nedan bör synliggöras extra eftersom förskoleförvaltningen ska ta fram vägledningar för dessa.

- Barn som far illa
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Sekretesshantering

Förvaltningen undrar också om säkerhetsområdet *Sekretesshantering* bör ändras till informationssäkerhet eftersom det finns med som ett säkerhetsområde på sidan 38 samt om rubriken *barn som far illa* istället har rubriken *barn som far illa i hemmet* som på sidan 19.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat riktlinje för barnsäkerhet till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 28 april 2026. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder, Barnrättsbyrån med flera.

Ärendet

Förskoleförvaltningen har reviderat Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor (hädanefter Säker förskola).

Kommunfullmäktige beslutade om riktlinjerna Säker Förskola i juni 2018 och riktlinjerna har sedan dess reviderats två gånger, 2020 och 2023.

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskola ska stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor. Målgrupperna för riktlinjerna är främst nämnder med ansvar för förskolefrågor och tillhörande förvaltningar, skolchefer samt rektorer. Även enskilda huvudmän kan använda dokumentet som ett stöd i sitt arbete.

Riktlinjerna har tagits fram i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, dels genom en referensgrupp med representation från fyra stadsdelsförvaltningar, dels genom samverkan med skolcheferna.

Riktlinjerna är indelad i tre delar *Inledning*, *Vägledning* och *Säkerhetsområden*.

Inledningen ramar in riktlinjerna och beskriver några viktiga utgångspunkter för arbetet, bland annat det förebyggande arbetet och barn som rättighetsbärare.

Vidare beskriver inledningen avgränsningen mellan barnsäkerhetsarbetet, arbetsmiljöarbetet och beredskapsarbetet.

Delen *Vägledning* sätter säkerhetsarbetet i relation till nationella och kommunala styrdokument samt andra centrala utgångspunkter, såsom ansvarsfördelning i arbetet och det systematiska barnsäkerhetsarbetet.

Arbetet med barnsäkerhet är beskrivet utifrån tre nivåer: förebyggande arbete, allvarliga händelser och kris. Huvudfokus ska ligga på det förebyggande arbetet. På så sätt kan skolchef och rektor minska riskerna för att en allvarlig händelse eller kris sker, samtidigt som de kan öka sin beredskap inför sådana händelser. Det framgår även vikten av att anpassa säkerhetsarbetet utifrån förskolans lokala kontext.

Säkerhetsområden är den sista delen av riktlinjerna och beskriver ansvaret mer detaljerat utifrån olika områden. Följande områden finns med

- Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbete
- Barn som far illa i hemmet
- Barn som försvinner när verksamheten pågår
- Brand
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Egenvård i förskolan
- Hot och våld
- Hygien och smittspridning
- Inne- och utemiljö
- Incidenter vid övergång mellan förskola och hem
- Informationssäkerhet
- Livsmedel
- Sjukdomsfall och personskador
- Utflykter
- Väderförhållanden

Det första området, Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet, ger en generell riktning åt barnsäkerhetsarbetet för de olika nivåerna i styrkedjan. Här finns även riktlinjer som är gemensamma för alla säkerhetsområden, såsom nämndernas ansvar att följa upp och implementera barnsäkerhetsarbetet. Det framgår även att rektor behöver säkerställa att medarbetare på förskolan har den kompetens som krävs för att kunna genomföra arbetet på ett professionellt sätt. För de övriga säkerhetsområdena är arbetet beskrivet mer specifikt utifrån respektive områdes särart.

Handlingsplaner

Den tidigare versionen av Säker förskola angav att varje förskola skulle ha elva handlingsplaner. Sedan dess har kommunfullmäktige beslutat om tillämpningsanvisningar för Stockholms stads stadsövergripande styrdokument. Tillämpningsanvisningarna förtydligar innehållet i olika typer av styrdokument och vilken nivå i styrkedjan som är beslutsfattande för respektive dokument. Handlingsplaner, policyer, program och riktlinjer är stadsövergripande dokument som kräver beslut av kommunfullmäktige, medan bland annat vägledningar, rutiner och stödmaterial kan beslutas lokalt, exempelvis av nämnd.

Förskoleförvaltningen har gjort bedömningen att det inte är ändamålsenligt eller resurseffektivt att de elva handlingsplanerna ska vara stadsövergripande. Förskoleförvaltningen har därför gjort en genomgång av dessa dokument för att bedöma hur dokumenten ska hanteras framöver.

Bedömningen har utgått från

1. behovet av lokala anpassningar kontra möjligheten till gemensamma rutiner
2. resurseffektivitet i relation till nyttoeffekt
3. tydlighet i ansvarsfördelning.

Bedömningen har resulterat i följande förslag:

1. Brand

Området brand är redan idag starkt reglerat i nationella och lokala styrdokument. Med bakgrund av detta föreslår förskoleförvaltningen att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur medarbetare ska agera i händelse av brand.

2. Hot och våld

Sedan 2025 ska varje förskola ha en beredskapsplan för hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Förskoleförvaltningen menar att denna plan och en kommunal handlingsplan mot hot och våld riskerar överlappa varandra. Förvaltningen föreslår därför att handlingsplanen utgår till förmån för en lokal beredskapsplan enligt skollagens krav.

3. Akut sjukdom och olycksfall

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur ledning och förskolepersonal ska agera vid akuta sjukdomstillstånd och olycksfall, benämnda som Sjukdomstillstånd och olycksfall.

4. Dödsfall

Förskoleförvaltningen förslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för dödsfall.

5. Barn som far illa

Förskoleförvaltningen menar att det är viktigt att staden har vissa gemensamma utgångspunkter som är samma i hela staden. Området föreslås därför omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet Barn som far illa i hemmet. Framtagandet av denna vägledning behöver ta hänsyn till behovet av att kunna genomföra lokala anpassningar utifrån hur samverkan med socialtjänsten är uppbyggd i respektive stadsdelsområde. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

6. Barn som inte blir hämtat

Förskoleförvaltningen förslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för förskolan med den nya benämningen: Incidenter vid övergångar mellan förskola och hem.

7. Barn som försvinner

Förskoleförvaltningen förslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för förskolan, med en ny benämning: Barn som försvinner under pågående verksamhet.

8. Brott mot barn

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen förslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet Brott mot barn i verksamheten. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026. Vidare föreslår förvaltningen att rutinerna ska benämnas: Brott mot barn i verksamheten.

9. Missbruk

Förskoleförvaltningen menar att om förskola får kännedom om att det finns missbruk inom familjen ska de agera på samma sätt som vid annan oro för barnet. Med bakgrund av detta föreslår förvaltningen att missbruk ska ingå i rutinen Barn som far illa.

10. Sekretesshantering

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen föreslår att sådana rutiner bör utgå från den vägledning om förskolans sekretesshantering som tillhör säkerhetsområdet Informationssäkerhet. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

11. Värmebölja

Förskoleförvaltningen menar att områdets karaktär lämpar sig bättre som stödmaterial publicerat på intranätet. Förvaltningen förslår därför att handlingsplanen ersätts med ett sådant material. Publicering av ett sådant stödmaterial planeras till 2026.

Utöver detta föreslår förskoleförvaltningen en vägledning som stöd för arbetet att motverka diskriminering och kränkande behandling. Förvaltningen gör denna bedömning utifrån att detta skulle kunna bidra till ökad likställighet i arbetet stadens kommunala förskolor, vilket även skulle stärka möjligheterna att följa upp arbetet på en stadsövergripande nivå.

Sammantaget föreslår förskoleförvaltningen i Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor att följande åtta handlingsplaner ersätts med rutiner för förskolorna:

- barn som far illa i hemmet
- barn som försvinner under pågående verksamhet
- brand
- brott mot barn i verksamheten
- dödsfall
- incidenter vid övergångar mellan förskola och hem
- sjukdomstillstånd och olycksfall
- sekretesshantering.

Och att de under 2026 ska publicera fyra vägledningar, som ska vara styrande och stödande i stadsdelsnämndernas arbete med att ta fram rutiner inom följande säkerhetsområden:

- barn som far illa
- brott mot barn i verksamheten
- diskriminering och kränkande behandling
- sekretesshantering

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Södermalms stadsdelsförvaltningen ser positivt på förslaget till reviderad riktlinje för barnsäkerhet då den kommer stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete.

Förvaltningen anser att förslaget skapar ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet, och som blir mer praktiskt tillämpbart för verksamheterna.

Förvaltningen föreslår att avsnittet *Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet* flyttas till rubriken *Vägledning*. Detta för att avsnittet *Säkerhetsområden* då blir tydligare.

Förvaltningen anser att de fyra säkerhetsområdena nedan bör synliggöras extra eftersom förskoleförvaltningen ska ta fram vägledningar för dessa.

- Barn som far illa
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Sekretesshantering

Förvaltningen undrar också om säkerhetsområdet *Sekretesshantering* bör ändras till informationssäkerhet eftersom det finns med som ett säkerhetsområde på sidan 38 samt om rubriken *barn som far illa* istället har rubriken *barn som far illa i hemmet* som på sidan 19.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget till revidering av riktlinjer för barnsäkerhet innebär inte någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

Barnrättanalys

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) slår fast varje barns rättigheter. Förslaget till revidering av riktlinjer för barnsäkerhet bidrar till stadens uppdrag i att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Lena Kullberg Boman
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-04-08
Lena Kullberg Boman, Avdelningschef	2026-04-08